

*Архипенко Л. М.,**кандидат філологічних наук, доцент,**доцент кафедри українознавства і мовної підготовки іноземних громадян Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця*

ЗАСОБИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНІ НАЙМЕНУВАННЯ В НАУКОВИХ ТРАДИЦІЯХ

Анотація. У статті розглянуто сутність засобів професійної комунікації й відображення професійної картини світу, а також спеціальні найменування в різних наукових традиціях. Здійснено аналіз найменувань понять про мову професійного спілкування, її спеціальної лексики, які вступають між собою у відносини варіантності, синонімії, а в деяких випадках і міждисциплінарної омонімії: професійна мова – фахова мова – спеціальна підмова – мова спеціального призначення – субмова тощо. З'ясовано, що в мовознавчих розвідках термін «фахова мова» застосовують на позначення різних способів професійної комунікації в наукових та виробничих галузях. Різні дефініції цього терміна акцентують на релевантних властивостях професійних мов, зважаючи на уподобання науковця. Однією з важливих ознак термінологічних найменувань є тісний зв'язок із науковим поняттям і наявність дефініції. Це актуально й для лінгвістики мов спеціального призначення (Linguistics languages for special purposes) або «лінгвістики LSP». Аналіз контекстів використання словосполучення «фахова мова» в працях термінологів і фахівців у галузі лінгвістики LSP засвідчує численні спроби розмежувати зміст термінологізованих словосполучень «мова спеціального призначення» (МСП / LSP) і «професійна підмова».

Схарактеризовано основні види спеціальної лексики професійних підмов. За функціонально-стилістичними ознаками поділяємо їх на два пласти (функційні реєстри): верхній (зона норми) і нижній (зона узусу). Верхній пласт – термінологія, до складу якої входять різні види термінологічної лексики. Нижній пласт словникового складу спеціальної підмови представлений різними видами професійної та професійно-жаргонної лексики.

Усі марковані одиниці професійних підмов мають високу лінгвістичну інформативність і саме тому мають бути залучені до аналізу дискурсів, професійної мовної картини світу, ціннісної картини світу.

Ключові слова: професійна комунікація, фахова мова, мова спеціального призначення, термінологія, професіоналізми.

Постановка проблеми. Однією з особливостей сучасної лінгвістики є недостатня впорядкованість її термінології, про що свідчать синонімія наукових понять, багатозначність й омонімія термінів. Лінгвістична характеристика об'єкта, іменованого різними термінами або квазітермінами, належить до актуальних завдань науки про мову. Це важливо як для його теоретичного осмислення, так і для впорядкування лінгвістичної термінології. Саме тому в численних роботах науковці розглядають різні визначення досліджуваного феномена і пропонують новий авторський термін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній лінгвістиці проблеми функціонування фахових мов спеціаль-

ного призначення перебувають у колі уваги таких науковців, як А. Дяков, І. Кочан, Т. Кияк, В. Іващенко, Л. Туровська, І. Казимирова, Н. Яценко, Е. Скороходько, А. Міщенко, А. Комарова, Л. Гофман, Й. Шмідт, Х. Кальверкемпер, Д. Мьон, Р. Пелка та багатьох інших. Українські й зарубіжні дослідники розглядають мову спеціального призначення в різних аспектах, поєднуючи традиційні й новітні підходи.

Мета статті – розглянути сутність засобів професійної комунікації й відображення професійної картини світу, а також спеціальні найменування в різних наукових традиціях.

Виклад основного матеріалу. Мова професійної комунікації та її одиниці (переважно лексичні) вивчаються представниками різних наук у різних аспектах: системно-структурному, діахронічному, функційному, когнітивному, методичному тощо. Прагнення в наукових роботах до дисциплінарної автаркії термінологічних, лінгводидактичних, стилістичних та соціолінгвальних напрямів і шкіл призвело до безлічі найменувань понять про мову професійного спілкування, її спеціальної лексики, які вступають між собою у відношення варіантності, синонімії, а в деяких випадках і міждисциплінарної омонімії: професійна мова – фахова мова – спеціальна підмова – мова спеціального призначення – субмова тощо.

У мовознавчих розвідках термін «фахова мова» застосовують для позначення різних способів професійної комунікації в наукових та виробничих галузях. Дефініції цього терміна акцентують на релевантних властивостях професійних мов, зважаючи на уподобання науковця. Й. Шмідт визначає фахову мову як «засіб оптимального взаєморозуміння про предметну галузь для фахівців; вона характеризується специфічним лексиконом і спеціальними нормами щодо вибору, уживання й частотності загальноживаних лексичних і граматичних засобів; вона не існує як самостійна форма реалізації в мові, а актуалізується у спеціальних текстах, які, крім елементів фахового тексту, завжди містять елементи загальноживаної мови» [15, с. 17]. Л. Гофман наголошує на тому, що «фахова мова – це сукупність усіх мовних засобів, які застосовуються в певній обмежуваній фахом галузі комунікації для забезпечення взаєморозуміння між зайнятими в цій галузі спеціалістами» [12, с. 53]. Як варіант «загальноживаної мови, який слугує засобом пізнання й понятійного визначення специфічної для фаху реальності, а також засобом взаєморозуміння про предметну галузь і, таким чином, враховує специфічні потреби комунікації в межах фаху» розглядають Д. Мьон, Пелка [14, с. 26]. Х. Кальверкемпер у розрізі лінгводидактики подає таке визначення фахової мови: «Особливе знання про фах, яке формується в процесі шкільної, середньої чи вищої освіти й знайомить з перебігом процесів, особливостями

обслуговування й комунікації, розподілом праці й повноваженнями; це сприяє формуванню свідомого розуміння методів і виробничих процесів, а також наявних зв'язків між окремими видами діяльності, зважаючи на конкретну виробничу мету» [13, с. 94].

Перекладознавча наука за виразом «фахова мова» закріпила два термінологічні значення: 1) різновиди мови, породжені належністю до однієї професії, представлені різними жаргонізованими системами спілкування (мова військових, студентів тощо); 2) соціальний діалект цієї мови, який існує серед осіб, які належать до однієї й тієї ж професії [7]. У цьому випадку значення терміносполуки «фахова мова» семантично зближується зі спеціальними найменуваннями «професійний жаргон» і «професійний сленг».

У значенні «соціально (професійно) зумовлений різновид соціолекту» найменування «фахова мова» зазвичай використовується й у соціолінгвальних працях [2]. Основним об'єктом вивчення соціолінгвістів є субстандартна лексика професійних мов і соціальний контекст її функціонування. У певних соціолінгвальних працях спостерігаємо факт термінологічної метонімії, коли варіативними словосполученнями *професійна мова / професійна підмова* названі різні феномени, зокрема професійно виокремленої форми мови й професійно маркованих одиниць словникового складу цієї форми мови. Подібне явище спостерігаємо й у метамові функційної стилістики. Функційно-стилістичний підхід до розуміння сутності професійної підмови представлений, наприклад, у працях А. Міщенко. З функційно-стилістичного погляду «фахова мова» – це перш за все одна з підсистем національної мови, представлена різними варіантами (підмови різних наук, виробництв, ремесел, видів занять тощо). «Тому ці монофункціональні субмови характеризуються певним набором мовних засобів, які специфікуються залежно від сфери комунікації. На відміну від літературного стандарту, який еволюціонує в процесі історичного розвитку суспільства й забезпечує функцію комунікації для широкого загалу, функціональні мови, що також виникають на певних історичних етапах розвитку суспільства, є порівняно замкненими субстандартами літературної мови, а тому не поширюються в узусі» [6, с. 14].

Отже, професійна мова / фахова мова є одним із варіантів реалізації мови етносу, підсистема вторинна щодо загальнонародної мови, яка має властивий їй тезаурус і обслуговує як офіційну, так і неофіційну сфери професійного спілкування. Очевидно, що професійна підмова – не мова в повному сенсі цього слова, оскільки використовуються тільки професійні одиниці і, як правило, тільки з них неможливо побудувати повноцінне висловлювання. Вокабуляр в її складі охоплює не всі теми, а тільки окремі, що стосуються професійної діяльності й найбільш актуальних непрофесійних сфер, пов'язаних із забезпеченням життєдіяльності.

Термінологічна ентропія виявляється і в самій науці про терміни, яка стверджує, що однією з важливих ознак термінологічних найменувань є тісний зв'язок із науковим поняттям і наявність суворої дефініції. Це актуально і для порівняно молодшої наукової дисципліни – лінгвістики мов спеціального призначення (Linguistics languages for special purposes) або, як її частіше називають, «лінгвістики LSP», на становлення якої значно вплинули методика викладання іноземної мови, лінгводидактика, соціолінгвістика й стилістика. У вітчиз-

няному термінознавстві й деяких напрямках лінгвістики мов спеціального призначення вираз «фахова мова» належить до квазітермінів із неоднозначним тлумаченням і значною залежністю від контексту використання. Це спеціальне найменування часто заміщується синонімічними «спеціальна мова», «мова спеціального призначення» (англійський термін Language for Special Purposes (LSP), «професійний різновид мови». Причому ці заміни можливі в межах одного контексту, наприклад: «Використання LSP для спілкування зумовлене суспільно-історичною необхідністю. Мови для спеціальних цілей з'явилися як результат історичного поділу праці. Поділ праці спричинив виникнення спеціального знання, яким володіють фахівці конкретної галузі знань. Професійні мови виникають унаслідок виділення в суспільстві професійних груп. За функціональною й структурною спрямованістю спеціальна мова в конкретних умовах реалізації легко розширюється на окремі професійні різновиди. Кожен професійний різновид включає в себе мову науки й мову практики (професійна розмовна мова) [7, с. 47].

Аналіз численних контекстів використання словосполучення «фахова мова» в працях термінологів і фахівців у галузі лінгвістики LSP свідчить про те, що воно використовується в кількох значеннях: 1) для позначення особливої форми національної мови; 2) для позначення розмовного професійного мовлення; 3) для позначення сукупності некодифікованих професійних найменувань; 4) як синонім терміна «термінологія конкретної наукової галузі» у таких, наприклад, виразах, як мова (підмова) хімії, мова (підмова) математики; 5) для позначення сукупності кодифікованих і некодифікованих спеціальних найменувань.

Незважаючи на численні спроби розмежувати зміст термінологізованих словосполучень «мова спеціального призначення» (МСП / LSP) і «професійна підмова», їх часто використовують як синоніми. Огляд основних визначень мови для спеціальних цілей представлений у роботі Лілії Півньової [8], що позбавляє нас можливого екскурсу в історію становлення цього терміна. Зазначимо лише, що в термінознавстві є традиція сприймати *мову спеціального призначення* «як функціональну сферу термінологічної лексики, що значно розширює вивчення функцій терміна в його мовній реалізації» [10, с. 348]. Чи відповідає це визначення змісту того, що є засобом спілкування фахівців будь-якої галузі науки чи виробництва і здійснює інші важливі функції в професійній сфері? На нашу думку, описане вище поняття доцільно називати «професійною підмовою» або «спеціальною підмовою» певної галузі. Професійна (або спеціальна) підмова – один із безлічі варіантів реалізації загальнонародної мови, особлива функційно-семіотична підсистема для професійного спілкування, накопичення, передачі та інтерпретації спеціальних знань, а також для оцінки реалій професійної сфери. Одним з основних факторів виділення професійних підмов як варіантів розмовної мови виступає професійний поділ суспільства.

Спеціальні підмови обслуговують усі сфери духовної та матеріальної культури, частково вони можуть використовуватися в побуті, особливо якщо йдеться про домашнє господарство. Залежно від сфер вживання й ступеня професійної обмеженості професійні (спеціальні) підмови поділяються на три групи: 1) власне спеціальні підмови (професійні підмови), які обслуговують наукову, промислову (індустріальну),

державну, професійну громадську, рекламну та інформаційну діяльність, професійну діяльність у сфері дипломатії, літератури й мистецтва, фінансів, моди, спорту тощо; 2) спеціальні підмови народних ремесел і промислів (підмови лісництва, підмова мисливців тощо); 3) консубстанційні спеціальні підмови, що не мають чітких меж з іншими підсистемами мови: територіальними діалектами, просторіччям, груповими жаргонами, розмовної формою літературної мови (наприклад, підмови кулінарії, городництва, користувачів Інтернету, радіоаматорів, солдат-контрактників тощо). Аналогічне членування пропонує і В. Лейчик [5].

Названі вище різновиди професійних (спеціальних) підмов можуть існувати: 1) у письмовій та усній формі; 2) переважно в письмовій чи усній формі; 3) винятково в усній формі. Залежно від пріоритетних функцій, особливостей відбору спеціальної лексики, тобто сукупності слів і словосполучень, що позначають специфічні поняття й уявлення професійного співтовариства, а також завдань професійного спілкування виділяють науковий, науково-технічний, офіційно-діловий і розмовний стиль професійних підмов, також особливі усні форми їх існування: неофіційну професійну мову, жаргонізовану професійну мову й професійний жаргон. Кожна з форм існування спеціальних підмов характеризується окремим переліком мовних одиниць і синтаксичних конструкцій.

Словниковий склад професійних (спеціальних) підмов за функціонально-стилістичними ознаками поділяють на два пласти (функційні реєстри): верхній (зона норми) і нижній (зона узусу). Верхній пласт – це термінологія, до складу якої входять різні види термінологічної лексики. Нижній реєстр словникового складу спеціальної підмови представлений різними видами професійної та професійно-жаргонної лексики. Подаємо коротку характеристику основних стратифікаційних видів спеціальної лексики професійних підмов.

До термінологічної лексики належать стилістично нейтральні спеціальні найменування, основною сферою вживання яких є письмова (книжна) форма спеціального мовлення в усіх його стилях (науковому, науково-технічному, офіційно-діловому). Це терміни, терміноіди, прототерміни, передтерміни, квазітерміни, детерміни. Вони розрізняються за ступенем термінологічності, глибиною зв'язку з поняттям, а також за формальними ознаками (наприклад, кількістю структурних одиниць). Сукупність свідомо впорядкованих термінів утворює терміносистему.

Центральне місце в складі спеціальної лексики займають терміни, тобто лексичні одиниці, для яких характерні тісний зв'язок із науковими або науково-технічними поняттями; системність, зумовлена семантичними, мотиваційними, словотворчими, синтагматичні зв'язками в межах термінологічного поля; контекстуальна незалежність, конвенціональність (відповідність певним традиціям, домовленостям між фахівцями), а також наявність чіткої дефініції.

Термін, який потрапив у загальнонародну мову без зміни обсягу значення, називають детерміном (*банк, принтер, ксерокс*). До прототермінів належать спеціальні найменування, які виникли ще в донауковий період, і називають не поняття, а уявлення про об'єкти професійної діяльності (як правило у ремісництві та побуті). Вони тісно пов'язані із загальнонародною лексикою. Відмінними ознаками прототермінів є вмотивованість «випадковими» ознаками або втрачений мотив

назви. Основною сферою функціонування прототермінів були знахарство, ткацтво, полювання й рибальство тощо. Від термінів і прототермінів потрібно відрізняти терміноіди – терміноподобні спеціальні найменування, що виникають у період зародження нового знання й використовуються, як правило, нетривалий час для номінації понять, що неоднозначно розуміються фахівцями. У науковій літературі, в тому числі й у словниках, терміноіди вживаються із зазначенням різних поглядів на їхній зміст. Ці одиниці термінологічної лексики позбавлені точності значення, контекстуально залежні, мають нестійкий характер, можуть використовуватися в кількох підмовах із різними значеннями. Одні терміноіди в процесі функціонування набувають суворої дефініції, піддаються кодифікації і стають термінами (така доля деяких терміноідів когнітивної лінгвістики), інші – витісняються з ужитку іншими термінами (у XIX ст. терміноід «*праматір мов*» замінений терміном «*прамова*»), треті переходять у групу квазітермінів. Ще одна стратифікаційна одиниця термінологічної лексики – передтерміни – багатослівні спеціальні найменування, які називають нові сформовані поняття, для яких ще не знайдено стислого найменування. Серед передтермінів переважають описові конструкції й поєднання з дієприкметниковим чи дієприслівниковими зворотом. Для таких одиниць характерні нестійка форма й недовговічність. Більшість із них згодом замінюються однослівним або двослівними термінами.

Доволі часто процес остаточної термінологізації або заміни передтерміна чи терміноіда з дифузним обсягом значення новим терміном затягується. У цьому випадку, функціонуючи тривалий час у професійному (спеціальному) мовленні, передтерміни й терміноіди переходять до розряду квазітермінів (наприклад: *лісова й деревообробна промисловість, мова спеціального призначення*). У складі термінологічної лексики виділяють також псевдотерміни, які мають основні ознаки терміна, але позначають неіснуючі або науково не підтвержені поняття (*вічний двигун, телепортація, філософський камінь* тощо).

Найчисленніший розряд верхнього реєстру професійної підмови складають номені – найменування окремих об'єктів, продуктів людської діяльності, відтворюваних за одним із зразків певну кількість разів (наприклад, назви виробничих верстатів, моделей машин, марок сталі, продукції селекціонерів тощо). Більшість номенів характеризується умовністю змісту, незалежністю від контексту й здатністю утворювати лінійні ряди (номенклатури, переліки). Багато номенів сучасного української мови мають у своєму складі цифри, символи, абрєвіатури, наприклад: назви літаків, в основу яких покладено прізвища конструкторів *Ан-124, Ан-72, Ан-74 (Антонов Олег Костянтинович)*.

Одиниці нижнього реєстра словникового складу професійних підмов також неоднорідні. Ядро становлять професіоналізми – стилістично марковані слова, рідше – словосполучення, які називають уявлення й формують поняття певної галузі професійної діяльності, що використовуються в усному мовленні фахівців в умовах напівофіційного або неофіційного спілкування на професійні теми. Відмінною рисою професіоналізмів є некодифікованість, а також наявність у багатьох із них стилістичної забарвленості, яка виявляється шляхом зіставлення зі стилістично нейтральним спеціальним найменуванням. Здебільшого експресивність

професіоналізмів виявляє своє матеріальне вираження у словотворчих афіксах, підтверджується умовами мікро- і макроконтекстів, наприклад: *витратник*, *платіжка*, *проплата*, *проводка* (грошей), *накрутка* (професіоналізми підприємців). Продуктивним способом утворення професіоналізмів є метафоризація і спеціалізація значення загальнонародного слова: *пласт* – «осадові гірські породи, що містять незначну кількість золота», *зародки* – «кристали гідроксиду алюмінію» (*глиноземного*) тощо. Стилiстично нейтральні професіоналізми, широко вживані в мові фахівців, можуть набути дефініції й перейти в розряд термінів. Ймовірність термінологізації професіоналізми підвищується, якщо в нього немає однослівного синоніма у сфері термінології галузі. До професійної лексики наближаються такі терміни, як *гірський хребет*, *коліно труби* тощо. Якщо професіоналізм використовується в двох і більш спеціальних підмовах, він переходить до розряду інтерпрофесіоналізмів. Наприклад, *борошно* – «пиловидний речовина». Лексичні одиниці, які називають об'єкти непрофесійної сфери з використанням матеріальної основи професійних підмов, називають депрофесіоналізмами (*прибудова*). У словниковому складі української мови зафіксовані також спеціальні найменування, в яких відсутні синоніми в термінології галузі, але їхнє денотативне значення співвідноситься з професійними реаліями. Такі спеціальні найменування називаються квазіпрофесіоналізмами: *бойове хрещення* – «участь у першому бою». Частотність використання стилістично забарвлених некодифікованих найменувань у мові фахівців різних галузей значна. Короткі за формою, з високим ступенем умотивованості професіоналізми незамінні у разі потреби швидкого обміну інформацією, передачі ставлення до подій.

Професійні жаргонізми відрізняють від інших розрядів спеціальної лексики стилістична зниженість і наявність конотативного компонента в лексичному значенні. Зазвичай це конотація глузування, рідше несхвалення й приниження: *жоржик* – «моряк» (морськ.); *лижник* – «літній пацієнт з тростиною» (медичн.). Деякі професійні жаргонізми є результатом асоціативної метафоризації: *нагострити шаблі* – «підготуватися до оперативного втручання» (медичн.), *проводити відстріл* – із використанням *дефібрлятора поновлювати роботу серцевого м'яза* (медичн.).

Висновки. Марковані одиниці професійних підмов мають високу лінгвістичну інформативність і тому мають залучатися до аналізу інституціональних дискурсів, професійної мовної картини світу, ціннісної картини світу. Вони можуть використовуватися у вирішенні таких фундаментальних проблем лінгвістики, як «професійна мова й когніція», «професійна мова й емоція», «фахова мова й соціальна дійсність», «динаміка мови», «стратифікаційний склад мови» тощо. Принципово важливо при цьому розмежовувати поняття професійно обмеженої форми існування мови (професійних, або спеціальних підмов), їхніх функційно-семіотичних різновидів (термінологій, терміносистем, усного професійного мовлення, професійного жаргону) й професійно маркованих елементів словникового складу цієї форми (термінів, номенів, професіоналізмів та інших стратифікаційних одиниць спеціальної лексики). Це сприятиме гармонізації лінгвістичної термінології й уникненню термінологічної плутанини, розмаїто представленої в багатьох термінознавчих, соціолінгвістичних та стилістичних працях.

Література:

1. Архипенко Л.М. Функційні вмиви терміна як одиниці економічного дискурсу. *International scientific and practical conference «Challenges of philological sciences, intercultural communication and translation studies in Ukraine and EU countries»* : conference proceedings, October 30–31, 2020. Venice : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. 337 p.
2. Д'яков А.С. Основи термінотворення / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. Київ : КМ Academia, 2000. 216 с.
3. Кияк Т. Вузькогалузеві терміни як основа формування та квазіреферування фахових текстів. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології»*. 2008. № 620. С. 3–5.
4. Комарова А.И. Язык для специальных целей (LSP): теория и метод. Москва : МААП, 1996. 193 с.
5. Лейчик В.М. Языки для специальных целей – функциональные разновидности современных развитых функциональных языков. *Общие и частные проблемы функциональных стилей*. Москва, 2006. С. 28–43.
6. Міщенко А.Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : монографія. Вінниця : Нова Книга, 2013. 448 с.
7. Нелюбин Л.Л. Толковый переводоведческий словарь. Москва : Флинта : Наука, 2016. 320 с.
8. Півнюва Л.В. Мова спеціального призначення як об'єкт лінгвістичних студій. *Українська мова*. 2014. № 4 (52). С. 117–126.
9. Скороходько Е.Ф. Термін у науковому тексті (до створення терміноцентричної теорії наукового дискурсу) : монографія. Київ, 2006. 99 с.
10. Татаринов В.А. Общее терминоведение. Энциклопедический словарь. Москва : Московский лицей, 2006. С. 348.
11. Туровська Л.В. Термінологія і мова спеціального призначення: зони перетину. URL: <http://term-in.org/goods/15-1-1-1/ategory/id110/>
12. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache / *Forum für Fachsprachen-Forschung*. [2., völlig neu bearb.]. Tübingen : Narr, 1985. В. 1. 307 S.
13. Kalverkämper H. Der Einfluß der Fachsprachen auf die Gemeinsprache. In: Stichel, Gerhard (Hrsg.): *Deutsche Gegenwartssprache. Tendenzen und Perspektiven*. Berlin / New York, S. 88–101.
14. Möhn D. Fachsprachen. Eine Einführung. Tübingen, Max Niemeyer Verlag, 1984. 171 S.
15. Schmidt J. Bedeutung und Begriff : Zur Fundierung einer sprachphilosophischen Semantik. Braunschweig : Vieweg, 1969. 176 S.

Arkhypenko L. Means of professional communication and special names in scientific traditions

Summary. The article considers the essence of means of professional communication and reflection of the professional picture of the world, as well as special names in different scientific traditions. The analysis of the names of concepts about the language of professional communication, its special vocabulary, which enter into relations of variance, synonymy, and in some cases interdisciplinary homonymy: professional language – special subtext – special purpose language – sublanguage, etc. It has been found that in linguistic explorations, the term “professional language” is used to denote various ways of professional communication in scientific and industrial fields. Different definitions of this term emphasize the relevant properties of professional languages, taking into account the preferences of the scientist. One of the important features of terminological names is the close connection with the scientific concept and the presence of a definition. This is also true for Linguistics of Special Purpose Linguistics or LSP Linguistics.

tics. The analysis of the contexts of the use of the phrase “professional language” in the works of terminologists and specialists in the field of LSP linguistics shows numerous attempts to distinguish the meaning of terminologized phrases «special purpose language» (SME / LSP) and professional background.

The main types of special vocabulary of professional subtexts are characterized. According to functional and stylistic features, we divide them into two layers (functional registers): upper (normal zone) and lower (usage zone). The upper layer is terminology, which includes various types of terminologi-

cal vocabulary. The lower layer of the vocabulary of the special subtext is represented by different types of professional and professional slang vocabulary.

All labeled units of professional subtext have a high linguistic informativeness and that is why they should be involved in the analysis of discourses, professional linguistic picture of the world, value picture of the world.

Key words: professional communication, professional language, special purpose language, terminology, professionalism.